

ACTIVITATS

12 de juliol 19h. Xerrada de la comissària de l'exposició «Şükran Moral. El món per dins» Claudia Giannetti i l'artista ŞükranMoral.

18, 20, 25 y 27 de juliol de 10h a 12h. Taller «Traspassem els rols. Què passa! Gènere i performance» en relació a l'exposició «Şükran Moral. El món per dins». Activitat d'IB Dona dissenyada per Aina Bauzà amb el seguiment de l'àrea educativa d'Es Baluard.

Dates de l'exposició: 13/07/2018 - 09/09/2018

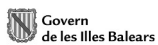
Horaris del museu:

Dimarts a dissabte 10 a 20h

Diumenge de 10 a 15h

Dilluns tancat

ESBALUARD | museu d'art modern
i contemporani de palma

Fundació d'Art Serra

Plaça Porta Santa Catalina, 10-07012 Palma T +34 971 908 200 museu@esbaluard.org www.esbaluard.org

Català

ŞÜKRAN MORAL

Com cada estiu, Es Baluard convida un artista internacional a presentar un projecte temàtic a l'Aljub, com ja va fer anteriorment amb Miao Xiaochun, Michael Najjar, Thomas Hirschhorn i el col·lectiu rus AES+F. Enguany incidim en l'activisme feminista en reconeixement del treball de l'artista turca ŞÜKRAN MORAL, sota la curadoria de Claudia Giannetti, que ja l'any 2014 dirigí una important retrospectiva seva a l'Edith Russ Haus for Media Art, Oldenburg, Alemanya.

«El món per dins»

Figura seminal en la història recent de l'art contemporani de Turquia i reconeguda internacionalment, l'artista Şükran Moral treballa en camps diversos: *performance*, escultura, vídeo, instal·lació i fotografia. Les seves obres problematitzen els rols de gènere, les estructures de poder, la influència dels tabús socials en la vida privada i pública de les persones, els mecanismes de l'art i la política de representació. Sobretot, les societats amb creences religioses dogmàtiques i instal·lades en un sistema patriarcal, que actuen sobre la psique i els cossos femenins, són focus de qüestionament de les seves accions performatives i videoperformances, de les quals Es Baluard presenta una selecció a l'exposició monogràfica dedicada a l'artista, la primera individual de Şükran Moral a Espanya.

Els seus vídeos, més que documentació de les seves actuacions, són peces pensades per al mitjà audiovisual, en què Moral és a la vegada *performer* i directora. La naturalitat de la dramaturgia i la intensitat experiencial d'aquestes obres palesen la proximitat amb les temàtiques abordades, fruit de les seves vivències com a nina que prové d'un poble petit a la província de Samsun, a la mar Negra. Quan deixà la família i la llar als devuit anys per convertir-se en artista a Istanbul, foren innumerables les barreres a les quals va haver de fer front com a creadora i com a dona. Per tot plegat, els seus rols mai no són aliens a la seva persona, sinó que incorporen en gran manera les experiències autobiogràfiques.

D'altra banda, les idiosincràsies culturals específiques o locals s'han transformat, en aquesta època globalitzada, en qüestions de rellevància i d'interès general. A través de les migracions, determinats costums de

certes regions s'han implantat o es continuen transmetent a altres generacions en altres països. Aquest procés és inherent a la història de la humanitat, però assoleix avui una dimensió global inèdita. En aquest sentit, a pesar de les referències al seu país d'origen, les diverses reflexions suscitades pel seu treball són clarament extrapolables a contextos internacionals i matèria de debat en fors mundials: la violència masclista, la institució matrimonial, la discriminació de la dona o la sexualitat femenina, per posar alguns exemples.

En paraules de l'artista, «la provocació i la crítica són part de la meua postura artística». De fet, Moral provoca, desafia tabús, tradicions, estructures de jerarquia social, cultural i política, però també qüestionant, amb molta ironia, els dominis pretesament històrics del món de l'art. Si bé les seves *performances* creen situacions extremes, l'artista aconseguix un joc d'equilibri entre tensió, sorpresa, controvèrsia i burla. L'acció d'una rata que mira fixament l'espectador i inesperadament escup en la seva direcció, és la contestació burlesca de Şükran, a l'animació *Mirror* (2011), a les actituds conservadores i hipòcrites envers les seves obres.

La pràctica artística de Şükran Moral s'inscriu en la línia de treball de dones artistes contemporànies compromeses amb la crítica de les polítiques de gènere, els condicionants identitaris, la genealogia de la violència, l'alteritat, els llenguatges del cos, les pràctiques patriarcals, les relacions de poder o la ficcionalització de la realitat, com Yoko Ono, Nil Yalter, Carolee Schneemann, Valie Export, Lynn Hershman Leeson, Marina Abramović o Ana Mendieta, per esmentar-ne algunes. No obstant això, la seva producció té un caire intensament personal i assumeix estètiques molt particulars, relacionades, com s'ha esmentat abans, amb la seva trajectòria vital i les experiències individuals. La seva pràctica artística s'allunya de les experiències purament carnals o corporals de certes accions artístiques de la dècada de 1970 i també de les tendències participatives o relacionals del *performance art*. En el context de l'art contemporani turc, Şükran Moral ha estat la primera artista, a partir de la dècada de 1990, que s'ha atrevit a qüestionar de manera contundent l'ordre patriarcal autoritari, l'abús de poder sobre el cos femení i l'exclusió social de determinades minories. De fet, la seva obra va obrir camí a les noves generacions de dones artistes a Turquia.

A la selecció d'obres presentades en aquesta exposició es fan palesos dos aspectes destacats del seu treball artístic: el primer, relacionat amb el diàleg constant amb les situacions controvertides de l'entorn públic i privat. Especialment contundent és la manera d'inscriure les seves accions

artístiques en l'esfera pública □llastrada de regles socials, formals i informals, imposades o consensuades□ per provocar una mena de curtcircuit en els seus mecanismes preceptius. Ella transforma espais, com ara un bordell (*Bordello*, 1997), un bany turc masculí (*Hamam*, 1997) o una plaça o un carrer d'un poble (*Married with Three Man*, 2010), en territoris d'intervenció. Contràriament a una actitud teatral o èpica, Moral opera a l'«interior» d'aquests llocs i s'aproxima a la visió d'allò que Francisco de Quevedo denominà experiència del «món per dins», a la qual fa referència directa el títol d'aquesta exposició. De fet, la relació contextual i la pregunta sobre els llocs socials de l'art són clau per aproximar-se a la seva obra: la qüestió del «lloc» és inseparable del seu «lloc» com a subjecte social.

El segon aspecte té relació amb la manera en què Moral explora temes de l'univers de l'art i estableix un pont amb la cultura contemporània. A *Bodello*, a més de la crítica a l'exploració sexual dels cossos femenins, Şükran ironitza sobre el mercat de l'art i la subjugació de les/els artistes a l'empremta mercantilista: a l'entrada del bordell col·loca el cartell «Museu d'Art Modern» i assumeix la posició d'artista-prostituta mentre subjecta el cartell «For Sale». Objecte de crítica de la videoperformance *Haman* són els clixés perpetuats en les representacions orientalistes de la dona, sobretot a les pintures europees del classicisme i de l'impressionisme, i que segueixen sent, fins avui, referència d'Occident respecte a l'imaginari exòtic i baronívol de la dona d'Orient. Que l'orientalisme continua viu en el medi artístic contemporani ho constata Moral amb la seva pròpia experiència com a artista: als fors internacionals, la seva obra sol acabar «encaixonada» en la designació d'«art turc», tot i que les temàtiques que aborda són de domini global i presents, en aquest mateix moment, a Espanya o a qualsevol altre país del món.

En situar-nos en la incòmoda posició de voyeuristes, les seves videoperformances i l'animació qüestionen la nostra manera de mirar, el mode com ens posicionam davant una transgressió, la manera en què el poder normatiu s'imposa sobre la raó... En resum, els seus treballs ens instiguen a percebre com els mecanismes disciplinaris i els nostres condicionants morals actuen en la nostra manera d'observar, assimilar i jutjar la realitat d'una acció i, per tant, les nostres pròpies realitats.

Claudia Giannetti, comissària
June 2018